

Beslutsinstans: Miljö- och
stadsbyggnadsnämnden
Processägare: Miljöchef

Senast uppdaterad: 2025-10-08

Tillsynsplan 2026

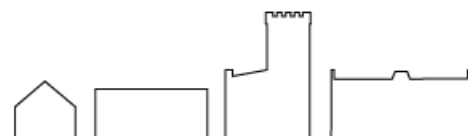
Miljö- och stadsbyggnadsnämndens tillsyn enligt miljöbalken m.m.

Dokumentets syfte

Syftet med tillsynsplanen är att den ska ge en övergripande bild av tillsynsmyndighetens planerade tillsyn enligt miljöbalken, kemikalielagstiftningen, strålskyddslagen, tobakslagen samt lagen om sprängämnesprekursorer för 2026. Tillsynsplanen är baserad på behovsutredningen som utreder tillsynsmyndighetens resurs- och tillsynsbehov för åren 2026–2028 (M-2025-555).

Dokumentet gäller för

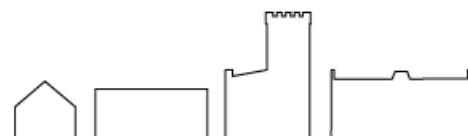
Dokumentet är underlag för tillsyn under 2026 inom ämnesområdet miljö- och hälsoskydd.

Innehåll

Organisation och samordning	3
Övergripande och mål	3
Hållbarhet	4
Miljö- och klimatprogrammet	5
Klimatanpassningsplanen	5
Opartiskhet	5
Befogenheter	6
Finansiering	6
Finansiering av taxa	6
Resurser	6
Kompetenskrav	7
Rutiner och enhetlighet	8
Tillsyn enligt miljöbalken	8
Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken 2026–2029	8
Om tillsynen inom miljö- och hälsoskydd	11
Tillsynen 2026	13
Hälsoskydd	13
Miljöskydd	14
Förorenade områden	16
Arbete utifrån riktlinjer för kemikalietillsyn	19
Uppföljning	22
Kris- och beredskapsarbete	22
Öppenhet	23

Organisation och samordning

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden fullgör bland annat kommunens uppgifter inom miljö- och hälsoskyddsområdet enligt 1 § i reglementet för miljö- och stadsbyggnadsnämnden (KS 2021/0297). Det operativa arbetet utförs på delegation av miljö- och hälsoskyddsinspektörer, miljökoordinator och miljöchef på miljöavdelningen inom miljö- och stadsbyggnadskontoret. De beslut som inte tas på delegation behandlas på nämndsammanträden.

Ett mycket viktigt forum för samverkan är det regionala forumet Miljösamverkan Stockholm som nämnden är medlem i. Inom ramen för detta sker kompetensutveckling för inspektörerna, miljökoordinatören och miljöchef samt erfarenhetsåterföring och deltagande i kompetensnätverk. Inom ramen för Miljösamverkan Stockholm sker även studiebesök, framtagande av gemensamma checklistor och annat stöd i arbetet. För ett sådant pass liten miljöavdelning är deltagandet i Miljösamverkan Stockholm mycket viktigt.

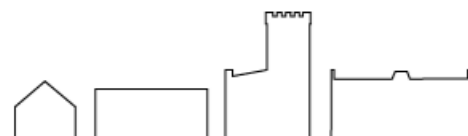
Samverkan sker även inom ramen för länsstyrelsens tillsynsvägledning och kunskapsforum inom olika ämnesområden. Detsamma gäller även för myndigheter såsom Folkhälsomyndigheten, Kemikalieinspektionen, Naturvårdsverket och Socialstyrelsen. Miljöavdelningen deltar även i miljöbrottsamverkan som leds av länsstyrelsen och polisväsendet.

Samverkan och erfarenhetsåterföring sker även mellan miljö- och hälsoskyddsinspektörer inom ramen för Stockholms nordostliga kommuner (SNO). Sedan sker samarbete och erfarenhetsåterföring kring avfall inom ramen för SÖRABs försorg. Kontoret deltar även i Östra Sveriges Luftvårdsförbund träffar och samverkan. En medarbetare är kommunens kontaktperson i luftvårdsförbundet.

Övergripande och mål

Miljöbalkens övergripande syfte är att främja hållbar utveckling som innebär att en hälsosam och god miljö säkerställs för kommande generationer. Naturen har ett skyddsvärde och människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett stort ansvar. Miljöbalken tillämpas enligt följande:

- människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,

- värdefull natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,
- den biologiska mångfalden bevaras,
- mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en långsiktigt god hushållning tryggas utifrån ekologiska, sociala, kulturella och samhällsekonomiska synpunkter,
- återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.

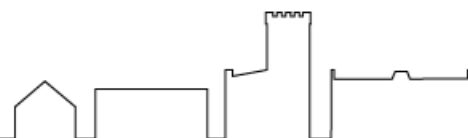
Utöver miljölagstiftningen finns andra mål och riktlinjer som styr prioriteringen av tillsynen och som måste beaktas vid bedömningen av behovet och den senare planeringen i tillsynsplanen.

I Sverige har riksdagen beslutat om ett övergripande generationsmål som lyder: ”Det övergripande målet för miljöpolitiken är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.” Därutöver finns 16 miljökvalitetsmål som ska säkerställa att generationsmålet uppfylls. Sveriges miljömål omhändertar nationellt den ekologiska dimensionen av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Hållbarhet

Nämnden arbetar inom ramen för tillsynen enligt hållbarhetspolicyn för Danderyds kommun (KS 2021/0427).

De tre dimensionerna av hållbar utveckling: ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet måste beaktas. I kommunen innebär de tre dimensionerna följande och utgör grund för de vägledande principerna som läggs fast genom denna policy. Med ekologisk hållbarhet avser kommunen ett resurseffektivt samhälle med minimerad användning av skadliga kemikalier, där naturen har ett skyddsvärde och vår rätt att förändra och bruka den är förenad med ansvar att förvalta den väl. Ett samhälle där livskraftiga ekosystem och invånarnas rekreationsmiljöer upprätthålls och utvecklas, och som har god förmåga att förebygga och hantera klimat- och miljömässiga utmaningar. Med social hållbarhet avser kommunen en hållbar samhällsutveckling där grundläggande mänskliga behov uppfylls, för såväl dagens generation som kommande generationer. Ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader, är delaktiga i samhällsutvecklingen och som känner tillit till varandra och till samhällets olika delar. Med

ekonomisk hållbarhet avser kommunen ett samhälle där de ekonomiska resurserna används på ett sätt som främjar ekologisk och social hållbarhet, där vi inte skjuter kostnader på framtiden, där företagsklimatet är gott och där invånarnas ekonomiska välfärd främjas bland annat genom goda möjligheter till utbildning, boende och arbete.

I policyn framgår att beslutsunderlag bör belysa och analysera ekologiska, sociala och ekonomiska aspekter, om de är relevanta i ärendet. Miljöavdelningen har därför ändrat sin mall för tjänsteutlåtanden så att beslutsunderlagen ska belysa dessa aspekter. Generellt kan poängteras att miljö- och hälsoskyddstillsynen i sin natur bidrar till den ekologiska och sociala hållbarheten.

Miljö- och klimatprogrammet

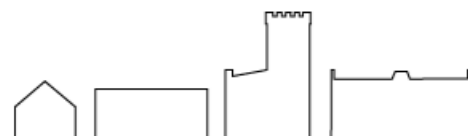
Kommunens miljö- och klimatprogram är indelat i sex områden som bidrar till genomförande av femton av de nationella miljö kvalitetsmålen och elva av de globala hållbarhetsmålen samt de sex prioriterade regionala målen. Kopplat till miljö- och klimatprogrammet finns ett stöddokument för verksamheternas genomförande, här finns förslag till åtgärder och aktiviteter samlade. Nämndens arbete inom ramen för miljö- och klimatprogrammet hanteras årligen. Tid för att kunna arbeta med åtgärderna och aktiviteterna finns med i årets tillsynsplan.

Klimatanpassningsplanen

Inom ramen för klimatanpassningsplanen finns strategin för klimatanpassning för Danderyds kommun 2022–2031 (KS 2021/0417). Strategin beskriver tidsatta anpassningsåtgärder som är framtagna för att mildra eller förhindra effekterna från ett förändrat klimat. De tidsatta åtgärderna inom ramen för miljö- och hälsoskyddstillsynen samt miljöövervakningen är beaktade i denna tillsynsplan.

Opartiskhet

Kommunen har nyligen inrättat riktlinjer för arbetet mot välfärdsbrottslighet (KS 2024/0228). Dessa gäller för alla nämnder. Myndighetsutövningen är ett utpekat fokusområde. För att säkerställa opartiskhet har Danderyds kommun 2020 beslutat om policy för att undvika mutor och korruption samt regler för representation.

Vid anställning och årligen kontrolleras om anställdas bisysslor kan godkännas i förhållande till myndighetsuppdraget.

Befogenheter

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bedriver tillsyn med stöd av miljöbalken och dess följdlagstiftning samt enligt tillämpliga EU-förordningar. Ansvarsområdet är brett och omfattar bland annat tillsyn av miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, förorenade områden, kemiska produkter och biotekniska organismer, avfall och producentansvar, skötsel av jordbruksmark och skyddade områden. I miljötillsynsförordningen och i 26 kap. miljöbalken regleras kommunens ansvarsområden.

Beslut som inte behandlas i nämnd fattas på delegation, delegationsordningen är senast uppdaterad 29 januari 2025 (MSN 2024/91).

Finansiering

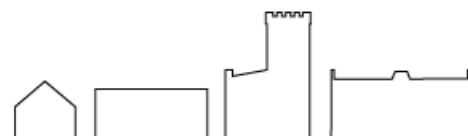
Miljöavdelningens arbete finansieras av taxa för miljö- och hälsoskyddstillsynen (KS 2021/0322) samt via anslag. Taxorna består dels av fasta årliga avgifter och timbaserade avgifter respektive anmälnings- och prövningsavgifter.

Finansiering av taxa

Avgiften för kontrollen, och dess för- och efterarbete, tas ut efter att kontrollen har utförts. Kontoret har skrivit fram förslag på ny taxa med en timavgift på 1600 kr som föreslås gälla från och med 2026 (M-2025-351). Taxaeärendet kommer tas upp i kommunfullmäktige i november 2025.

Resurser

Behovet av personal inom miljö- och hälsoskydd är utredd i en behovsutredning för åren 2026–2028.

Nedan följer en redogörelse över den tid som bedöms för tillsyn och ärendehandläggning enligt miljöbalken m.m. samt miljöövervakning, strategiskt miljöarbete samt arbete inom ramen för plan- och bygglovsprocessen för året 2026.

Tillsyn m.m. enl. MB	Bedömt behov 2026 (timmar)
Planerad tillsyn samt tillsynsprojekt miljöskydd	2243
Händelsestyrda arbetsuppgifter (bergvärmeansökningar, anmälningar, klagomål m.m.) inom miljöskydd	1183
Planerad tillsyn, tillsynsprojekt hälsoskydd, radiakmätning och radontillsyn	905
Händelsestyrda arbetsuppgifter hälsoskydd (klagomål, anmälningar och ansökningar m.m.)	980
Reservattillsyn, strategiskt miljöarbete, miljöövervakning samt arbete inom ramen för plan- och bygglovsprocessen	1340
Totalt behov (timmar)	6651
Årsarbetskrafter	5,0

Antalet personalresurser på miljöavdelningen som under 2026 arbetar med tillsyn och handläggning enligt miljöbalken är sex miljö- och hälsoskyddsinspektörer, en miljökoordinator och miljöchefen.

Kompetenskrav

Miljö- och hälsoskyddsinspektörerna har akademisk utbildning som miljö- och hälsoskyddsinspektör eller motsvarande. Kompetensutveckling sker kontinuerligt bland annat genom deltagande i Miljösamverkan Stockholms seminarium och forum, genom beskrivna myndigheters tillsynsvägledning samt genom individuell kompetensutveckling utifrån medarbetarsamtalet.

Rutiner och enhetlighet

För att säkerställa enhetlighet i tillsynen och ärendehandläggningen finns rutiner som uppdateras löpande utifrån avdelningens systematiska arbete med verksamhetsutveckling. Under 2026 finns tid inlagd i behovsutredningen för samsyn, således gemensamma inspektioner, kompetensutveckling och inläsning.

Tillsyn enligt miljöbalken

Nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken 2026–2029

Nämnden bedriver sin tillsyn enligt nationell strategi för tillsyn enligt miljöbalken, vilken syftar till att uppnå en effektiv och likvärdig tillsyn. Naturvårdsverket har samordnat framtagandet av tillsynsstrategin. Den centrala myndigheter som under perioden 2026–2029 ansvarar för ett eller flera av tillsynsstrategins fokusområden är Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten, Folkhälsomyndigheten, Läkemedelsverket, Kemikalieinspektionen och Socialstyrelsen.

Tillsynsstrategin omfattar nu även fokusområden som syftar till att stärka tillsynsmyndigheternas (TM) förmåga att bedriva tillsyn. Berörda fokusområden är *Ny inom tillsyn* och *Planera och genomföra inspektioner*. Tillsynsaktiviteterna som berör 2026 är följande och kommentarer syns i kursivt:

- Kommuner och länsstyrelser tar egna initiativ till samverkan kring att introducera ny tillsynspersonal, t.ex. genom att samordna introduktionsutbildningar, erbjuda handledning eller deltagande på inspektioner (2026–2029).
Detta sker redan inom Miljösamverkan Stockholm och dess kompetensgrupper. Möjlighet finns att genom eget initiativ delta på inspektioner i andra kommuner. Denna erfarenhetsåterföring har förekommit inom livsmedelskontrollen. Erfarenhetsåterföring sker även inom SNO-nätverket och andra nätverk. Samordning av introduktionsutbildningar, handledning och deltagande på inspektioner kan bli aktuell för det fall att ny personal anställs som är nyutexaminerad eller har ingen eller kort tillsynserfarenhet.
- Kommuner och länsstyrelser följer upp vald metod för inspektion och tar egna initiativ till att dela med sig av och utbyta erfarenheter med andra tillsynsmyndigheter (2026–2029).
Detta sker genom nätverksmöten, såsom nordostsamverkan miljö-/hälsoskyddstillsyn och handläggarträffar och inom ramen för Miljösamverkan Stockholms kompetens- och nätverksträffar.

Strategin innehåller följande fokusområden:

- Stärka tillsynen
- Avfall
- Förorenade områden
- Hälsoskydd
- Kemikalietillsyn
- Miljöfarlig verksamhet
- Naturtillsyn
- Vattenverksamhet

Vad gäller fokusområdet vattenverksamhet berörs inte Danderyds kommun då länsstyrelsen har tillsynsansvaret.

Nämndens arbete 2026 utifrån tillsynsstrategin sammanfattas i tabellen nedan.

Tillsynsområden	Berörda tillsynsaktiviteter	Kommentar
Avfall	<ul style="list-style-type: none"> • Tillsynsmyndigheten (TM) kommer att delta i nationell tillsynskampanj 2026-2027 om illegal avfallsverksamhet • TM kommer att delta i regionala möten för avfallsbrottssamordning som länsstyrelsens arrangerar 	<ul style="list-style-type: none"> • TM deltar i beskrivna tillsynskampanjer och regionala tillsynsmöten inom avfallstillsynen
Förorenade områden	<ul style="list-style-type: none"> • Länsstyrelser och kommuner har senast årsskiftet 2026/2027 utifrån länsstyrelsernas strategipaket upprättat handlingsplaner eller motsvarande styrdokument för tillsyn av prioriterade förorenade områden. • Länsstyrelser och kommuner med tillsynsansvar över objekt i riskklass 1 och 2 bedriver aktiv egeninitierad tillsyn enligt 10 kap. miljöbalken (2026–2029). 	<ul style="list-style-type: none"> • TM har sedan flertalet år en strategi för tillsyn av prioriterade förorenade områden • Aktiv egeninitierad tillsyn av riskklass 1 och 2 objekt bedrivs sedan ett par år tillbaka

Hälsoskydd

- Länsstyrelser och kommuner deltar i nationell tillsynskampanj (2026–2027) om PFAS-förorenade brandövningsplatser.
- Två objekt som har haft brandövning (riskklass 3) är ännu ej undersökta varvid det är motiverat att delta i tillsynskampanjen. PFAS-föroreningen vid f.d. helikopterplattan vid Danderyds sjukhus kommer fortsätta att saneras under 2026.
- Kommunerna gör ett urval av bostäder baserat på risk och utövar tillsyn (2026–2029). I tillsynen tillämpas Folkhälsomyndighetens vägledning om inomhusmiljö i bostäder.
- TM utför fastighetsägartillsyn för de bostadsrättsföreningarna med fler än fem bostäder samt med hyresfastigheter. Tillsynen sker vart femte år. Tillsyn är planerad för vardera år 2026, 2027 och 2028. På sådant sett ombesörjs tillsynsaktiviteten. Inget vidare urval bedöms nödvändigt.
- Kommunerna genomför under år 2026 uppsökande tillsyn för att upptäcka yrkesmässiga hygieniska verksamheter som bedrivs utan att vara anmälda.
- TM utför uppsökande tillsyn enligt strategin.

Kemikalier

- Kommunerna deltar i nationella tillsynskampanjen om tillsyn av kemiska produkter (hösten 2026).
- Tillsynskampanjens inriktning är tillsyn av kemiska produkter och reglerna som finns i CLP-förordningen¹. TM deltar, torde inte vara en omfattande tillsyn.
- Under våren är en tillsynskampanj planerad med fokus på växtskyddsmedel, TM deltar i KEMIs tillsynskampanj även inom detta område.

**Miljöfarlig
verksamhet**

- Kommunerna deltar i tillsynskampanj om konstgräs och gummiytor (ht 2026).
- TM deltar i tillsynskampanjen.

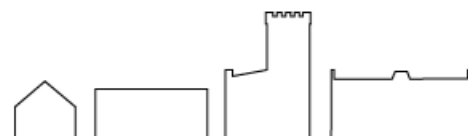
Naturtillsyn

- Kommunerna genomför uppsökande tillsyn på exploateringsområden eller av verksamheter med hög risk med avseende på risken för spridning av invasiva främmande arter (2027 – 2029).
- Kommunerna pekar ut problemområden inför tillsynskampanjen (2026).
- TM deltar i tillsynsinsatsen.

Om tillsynen inom miljö- och hälsoskydd

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden bedriver tillsyn med stöd av miljöbalken och dess följdlagstiftning samt enligt tillämpliga EU-förordningar. Ansvarsområdet är brett och omfattar bland annat tillsyn av miljöfarlig verksamhet, hälsoskydd, förorenade områden,

¹ CLP-förordningen innehåller regler för klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter

kemikalier och biotekniska organismer, avfall och producentansvar, skötsel av jordbruksmark och skyddade områden. I miljötillsynsförordningen och i 26 kap. miljöbalken regleras kommunens ansvarsområden.

Tillsynsintervall är identifierat i behovsutredningen för 2026 – 2028.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden hanterar även klagomål inom såväl miljöskydd som hälsoskydd.

Tillsyn sker även rörande E18 trafikverksamhet (Trafikverket) genom beslutad tillsynsinriktning². Tillsyn sker också avseende Roslagsbanan (Trafikförvaltningen/Region Stockholm) i enlighet med beslutade riktlinjer³. Under 2024 hade kommunen ett första tillsynsmöte med samhällsutvecklingsförvaltningen (SUF) om det kommunala vägnätet. Tillsyn rörande dessa nämnda infrastrukturer sker nu årligen.

Nämndens ansvar och miljöavdelningens arbete med tillsyn enligt miljöbalken och övrig lagstiftning omfattar bland annat planerade arbetsuppgifter och händelsestyrda arbetsuppgifter.

Planerade arbetsuppgifter innefattar att utföra föranmälda och icke föranmälda inspektioner på tillsynsobjekt (miljöfarlig verksamhet och hälsoskyddsobjekt). Planerade arbetsuppgifter följer tillsynsplanen, i form av att avprickning sker i ett Excelark. I Excelarket framgår när på året tillsynen ska utföras. Vid tillsyn kontrolleras bland annat att verksamhetens egenkontroll följs och att verksamheten följer de beslut, föreskrifter, och domar som finns. Tillsynsmyndigheten vidtar därefter åtgärder som rådgivning/information, föreläggande och förbud, för att åstadkomma rättelse.

Händelsestyrda arbetsuppgifter är till exempel inkomna ansökningar och anmälningar och som inte myndigheten styr över eller kan planera på samma sätt som ovan. En händelsestyrd arbetsuppgift kan även vara utbrott av objektburen smitta och olika typer av klagomål. Inom ramen för händelsestyrda arbetsuppgifter ingår även anmälan om misstanke om brott enligt miljöbalken, rådgivning och stöd till allmänheten och näringslivet samt remisshantering.

² Miljö- och hälsoskyddsnämndens beslut 29 november 2022 (§ 61) dnr MHN 2022-923

³ Miljö- och stadsbyggnadsnämndens beslut 13 mars 2024 (§ 25) dnr M-2024-89

Tillsynen enligt miljöbalken innefattar bland miljöfarliga verksamheter med beteckningen B (det finns enbart ett sådant objekt i kommunen) och C (anmälningsspliktiga verksamheter) i miljöprövningsförordningen och för miljöfarliga verksamheter med beteckningen U (verksamheter som varken är tillstånds- eller anmälningsspliktiga).

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden utför även tillsyn av offentliga lokaler och lokaler för hygienisk behandling. Hit hör bl.a. skolor, förskolor, vård- och omsorgslokaler, solarier och bassängbad. Syftet med den tillsynen är att förebygga, upptäcka och undanröja hälsorisker i miljön.

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden utför även tillsyn av kommunens tre naturreservat och hanterar dispensansökningar inom reservatsområdena.

Tillsynen 2026

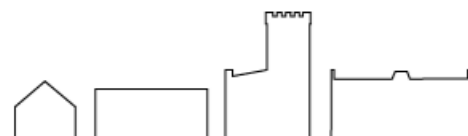
Tillsynsplanen följer de intervall för tillsyn som redogörs i behovsutredningen.

Nedan följer en närmare redogörelse över tillsynen inom hälsoskydd- och miljöskydd.

Hälsoskydd

Nedan sammanställs årets planerade tillsyn.

Hälsoskyddsverksamhet	Antal planerade tillsynsbesök
Fastighetsägartillsyn	34
Familjedaghem	2
Gruppboende	10
Idrottsanläggning, gym o dyl	21
Solarium	1
Hotell, kursgård med övernattnig m.m.	1
Strandbad	6
Bassängbad	5
Förskolor	26
Lokaler för vård eller annat omhändertagande	9
Öppna förskolan	1

Totalt planerade antal tillsynsbesök 116

I behovsutredningen och tillsynsplanen finns tid för att arbeta med uppsökande tillsyn inom hälsoskydd för att hitta de verksamheter som borde få tillsyn enligt miljöbalken. Även nya verksamheter kan tillkomma under året.

Under 2026 sker mätning av bakgrundsstrålning, radiakmätning vid två tillfällen, samt radontillsyn enligt särskild riktlinje beslutad 2023 (M-2023-416).

Därutöver kommer hälsoskyddsinspektörerna arbeta bland annat med handläggning av klagomål, eventuella oförsedda händelser såsom smittskyddsärenden, rådgivning och anmälan om kompostering av avfall. Även handläggning utifrån de lokala föreskrifterna för att skydda människors hälsa och miljön i Danderyds kommun (KS 2022/0098) kan förekomma. Klagomål som härrör till E18 och Roslagsbanan handläggs inom ramen för hälsoskydd.

Hälsoskyddsinspektörerna arbetar även med remisser om serveringstillstånd utifrån riktlinje för miljö- och stadsbyggnadsnämndens yttranden i remisser om serveringstillstånd (M-2023-159). Nu tillhandahålls remisserna av Södra Roslagens miljö- och hälsoskyddskontor (SRMH), då Socialnämnden i Danderyds kommun har ett samverkansavtal med dess nämnd för att SMRH ska utföra alkohol- och tobakstillsynen i Danderyds kommun.

Inspektörernas arbete med kris- och beredskapsarbete beskrivs nedan i särskilt kapitel.

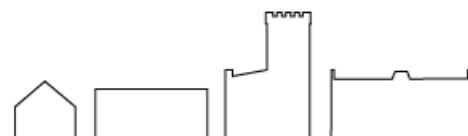
Miljöskydd

Nedan sammanställs årets planerade tillsyn.

Miljöfarlig verksamhet, antal i parentes	Antal planerade tillsynsbesök
B-objekt (1)	2
C-objekt (8)	7
U-objekt, årlig avgift (42)	18 ⁴
U-objekt, timavgift (33)	12 ⁵

⁴ I denna beräkning ingår tillsynsmöten gällande E18, tunnelbaneanläggningen i Danderyd samt Roslagsbanan

⁵ I denna beräkning ingår tillsynsmöte gällande det kommunala vägnätet

Stora infrastrukturprojekt (City Link) ≤ 2, kvartalsvis sker även digitala tillsynsmöten

Totalt planerade antal tillsynsbesök 41

Ärendehandläggning enligt miljöbalken och övrigt miljöarbete

Under året kommer ärendehandläggning av årsrapporter, miljörapporter, att ske. Handläggning av köldmediarapporter planeras till våren.

Utöver detta sker handläggningar av ansökningar, såsom bergvärmeansökningar, och anmälningar.

Handläggning av klagomål och miljöolyckor ingår också i tillsynsplaneringen.

Tre medarbetare, med miljöchefen som stöd, ingår även som projektmedarbetare i planprojekt. I övrigt är remissarbete planerat.

Tillsynsprojekten

Nedan följer en sammanställning över de tillsynsprojekt som planeras under 2026. Flera av projekten är redan påbörjade och tillsynsmetodik finns redan.

Tillsynsprojekt miljöskydd

Kommentar

Avfallsbrottslighet (tillsynskampanj
illegal avfallsverksamhet)

*Tillsynsstrategin anger följande:
Tillsynsmyndigheterna deltar i de
nationella tillsynskampanjerna av
illegala avfallsverksamheter
(september 2026 - mars 2027).
Tillsynsmyndigheten (TM) deltar i
arbetet med utgångspunkt från arbete
utfört 2025.*

Bygg- och rivningsavfall

*Minst 10 tillsynsbesök ska utföras
inom ramen för projektet.*

Kemikalietillsynskampanj -
Återförsäljare växtskyddsmedel

Inriktningen är att kontrollera kravet om godkännande och göra spårbarhetskontroller hos distributörer. Våren 2026. Aktivitet inom nationell kontrollplan för livsmedelskontroll (NKP). KEMI och Jordbruksverkets tillsynskampanj.

Kemikalietillsynskampanj - Kemiska produkter och varor (CLP-förordningen)

Tillsynsstrategin anger följande: Kommunerna deltar i nationella tillsynskampanjen om tillsyn av kemiska produkter (ht 2026).

Konstgräsplaner och gummiytor

Större uppföljning skedde 2024, därefter tillsyn vartannat år. Tillsynsstrategin anger följande: Kommunerna deltar i tillsynskampanj om konstgräs och gummiytor. Denna kampanj sker hösten 2026 och det ska utredas hur mycket gummiytor som finnas på skolor, förskolor och lekplatser i kommunen.

Vatteninriktat tillsynsprojekt

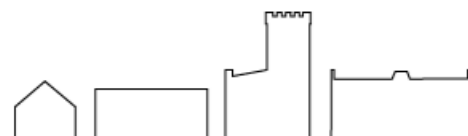
Upprätta projektplan och inventering 2026. Fokus t.ex. parkeringsplatser och industriområden. Utveckla projekt fr 2019 om oljeavskiljare på parkeringsplatser.

Uppsökande tillsyn (U-verksamheter)

Uppsökande generell tillsyn sker i projektform och involverar två medarbetare inom miljöskydd.

Förorenade områden

Nämndens arbete med förorenade områden sker enligt framtagna strategier för förorenade områden i Danderyds kommun. Under 2025 har en ny strategi för förorenade områden

tagits fram för perioden 2026 – 2029 (dnr: M-2025-739, senast uppdaterad 2025-10-14). Den nya strategin behandlas i nämnd i november 2025.

Det är viktigt att notera att tillsynsarbetet med förorenade områden, främst vad gäller egeninitierad tillsyn, ofta löper över flera år. Inom förorenade områden tar processerna lång tid utifrån att kartläggning, identifiering, riskbedömning, ansvarsutredning, förelägganden och eventuella överprövningar, undersökningar och slutligen eventuella åtgärder sker systematiskt. Teknikutvecklingen går framåt både vad gäller undersökningar och saneringsåtgärder. I exploateringsprojekt sker denna process snabbare då det finns ekonomiska incitament för sanering. I de andra fallen tar det i regel längre tid och i vissa fall kan det vara så att kostnaderna för sanering inte bedöms vara rimliga i relation till miljönyttan. Sammantaget kommer flertalet av ärendena därmed vara aktiva över flera år.

För att nå uppsatta lokala mål och för att arbeta aktivt för att nå det nationella miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö bedöms strategin vara nödvändig:

- Utföra egeninitierad tillsyn av förorenade områden med riskklass 1 och 2:
 - Ta fram ansvarsutredningar och ställa krav på att undersökningar genomförs samt att åtgärder sker vid behov.
 - Tillse att tid för arbetet med egeninitierad tillsyn av förorenade områden med riskklass 1 och 2 ingår i den årliga tillsynsplanen för miljö- och stadsbyggnadsnämnden.
 - *Kommentar: Vissa åtgärder vid jaktskyttebanan i Rinkebyskogen (riskklass 1) har vidtagits. Förelagt ansvarig VU för jaktskyttebanan om ytterligare undersökningar, föreläggandet har överklagats till länsstyrelsen. Undersökningar har skett vid två nedlagda kemtvättar i riskklass 2 under 2025.*
- Beakta förekomsten av misstänkt eller konstaterat förorenade områden i arbetet med detaljplaner och bygglov.
 - Vid behov ska undersökningar och efterbehandlingar genomföras.
 - Handlägga miljöutlåtanden inom ramen för bygglovsprocessen och informera bygglovsavdelningen om kartlagret för förorenade områden.
 - Delta som projektmedarbetare med fokus på förorenade områden i de detaljplaneprocesser som är aktuella.
 - *Kommentar: Kontoret har en medarbetare som deltar som projektmedlem i de planprojekt där förorenade områden är en aspekt.*

- Fortsatt arbete med att genom tillsyn verka för tekniska nämndens framtidskridande i kontrollprogrammet för lakvatten vid de största nedlagda deponierna i kommunen för att bevaka eventuella förändringar över tid.
 - *Kommentar: Genom möten och dialog med samhällsutvecklingsförvaltningen (SUF, f d tekniska kontoret), har SUF med konsultstöd påbörjat undersökning och att ta fram kontrollprogram för två av kommunens nedlagda deponier. är således initierat.*
- Genom tillsyn få pågående miljöfarliga verksamheter att vid behov undersöka och avhjälpa sina förorenade områden.
 - *Kommentar: Exempelvis en kemtvätt (riskklass 2) som meddelade nedläggning år 2023 förelades om undersökning. Undersökningen påvisade låga föroreningsnivåer och riskklassen kan sänkas.*
- Vidmakthålla kompetens inom förorenade områden.
 - *Kommentar: Deltagande kommer fortsatt att ske i samverkansgrupp inom Miljösamverkan Stockholm för tillsyn av båtuppställningsplatser och sediment (fritidsbåtsnätverket) respektive PFAS identifiering. Inspektören inom förorenade områden kommer att delta i länsstyrelsens handläggartäffar samt övriga utbildningar som identifieras i medarbetarsamtalet samt vad som i övrigt är aktuellt.*

I strategin beskrivs följande aktiviteter för 2026:

- Ansvarsutredning av prioriterade objekt, 2-4 per år
- Undersökningar och åtgärder genom egeninitierad tillsyn, 1-2 per år
- Undersökningar och åtgärder genom händelsestyrd tillsyn, 1-2 år
- Uppdatering av databaser och kartsikt, 2 gånger per
- Inventera och riskklassa objekt i branschklass 1 och 2, 2-3 per år
- Identifiera vilka förorenade områden som kan ha en negativ påverkan på att uppnå miljökvalitetsnormer för ytvatten

Ett arbete, som sker inom ramen för en nationell tillsynsinsats, med inventering av PFAS förekomster i pågående och nedlagda verksamheter är pågående och fortsätter 2026.

Kommunen har i relation till andra kommuner en god progress i arbetet.

I sammanställningen i tabellen framgår vilka objekt och åtgärder tillsynsmyndigheten planerar 2026.

Ansvarsutredningar

- Skogsviks båtklubb (revidera)
- Ranängens båtägareförening (revidera)
- Stocksunds båtklubb (ny)

**Undersökningar och
åtgärder
egeninitierad**

- Danderyds båtklubb
- Djursholms båtvarv (ansvar ej utrett)
- Egenkontrollprogram nedlagda deponier⁶
- Jaktskyttebanan Rinkebyskogen (förelagt om åtgärder)
- PFAS föroreningen vid Danderyds sjukhus
- Hantering utifrån provtagning båtklubbar enligt KS beslut 2023-10-23 § 162 (KS 2021/0284)
- Fd Stockby handelsträdgård (ev).

**Undersökningar och
åtgärder
händelsestyrt**

- Handläggning av anmälningar om avhjälpande av förorening (28 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd)
- Miljöolyckor

Arbete utifrån riktlinjer för kemikalietillsyn

Riktlinjerna för tillsynsmyndighetens kemikalietillsyn antogs i maj 2024 (M-2024-301).

Riktlinjerna och kommentarer på dessa utifrån tillsynsplanen sammanfattas nedan.

Riktlinjer

Tillsynsmyndigheten ska vidmakthålla kompetens inom kemikalietillsynen.

**Kommentar utifrån
behovsutredningen**

Individuell kompetensutveckling sker utifrån medarbetarsamtalet.

⁶ Idavallen, Danderydsvallen, Nora strand, Santarara, Driving range och Dalkarskärret ska utredas vidare

Kompetensutveckling sker även inom ramen för deltagande i nätverksgrupper, som PFAS-nätverket, dagvattentillsynsnätverket och båtklubbstillsynsnätverket, inom Miljösamverkan Stockholm. Kontoret har medarbetare som ingår i dessa nätverk.

Kompetensutveckling sker även inom ramen för samverkansprojekt som Kemikalieinspektionen (KEMI) driver, se vidare nedan.

Tillsynsmyndigheten arbetar aktivt med den nationella tillsynsstrategins fokusområden inom kemikaliatillsynen. Detta innebär att genomföra tillsynsprojekt om kemikalier utifrån Reachförförordningen⁷, biocidlagstiftningen⁸ och CLP-förförordningen⁹ och om möjligt delta i nationella tillsynsprojekt om kemikalier.

Tillsynsmyndigheten kommer under 2026 delta i de tillsynskampanjer som planeras, se avsnitt om tillsynsstrategin ovan. Återförsäljare växtskyddsmedel och marknadskontroll enligt CLP. Under våren 2026 planeras även ett samverkansprojekt, då med fokus på växtskyddsmedel utifrån nationell kontrollplan. Detta är medtaget i beräkningsunderlaget till behovsutredningen.

⁷ Reach-förförordningen innehåller regler om registrering, utvärdering, tillstånd och begränsningar av kemiska ämnen. Reach innehåller också krav på användare av kemikalier och regler om information som ska tillhandahållas till kund.

⁸ Huvudregeln är att biocidprodukter ska vara godkända innan de får säljas eller användas inom EU. Biocidprodukter är kemiska eller biologiska bekämpningsmedel som används för att bekämpa och kontrollera skadliga organismer. De bekämpningsmedel som inte är växtskyddsmedel räknas som biocidprodukter.

⁹ CLP-förförordningen innehåller regler för klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter. Förförordningen innehåller också regler om att anmäla uppgifter för ämnen och blandningar. CLP står för engelskans "Classification, Labelling and Packaging" (klassificering, märkning och förpackning).

Tillsynsmyndigheten ska se över tillsynsområdet kemikalietillsyn, och dess tillsynsaktiviteter, när den nya nationella tillsynsstrategin är lanserad.

Tillsynsmyndigheten ska utföra regelbunden tillsyn över andra än primärleverantörers¹⁰ försäljning av kemiska produkter, bekämpningsmedel och varor.

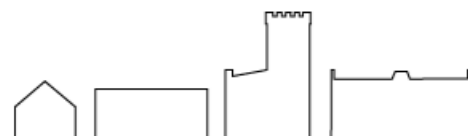
Kemikalietillsyn ska i ändamålsenlig utsträckning ske vid tillsyn av hälsoskyddsverksamheter, miljöfarliga verksamheter samt förorenade områden. Tillsynen planeras och följs upp enligt gällande tillsynsplan. Kemikalietillsynen ska rikta särskild uppmärksamhet till miljöer där barn och unga vistas.

Detta är omhändertaget inom ramen för denna behovsutredning.

Marknadskontroll av försäljning av kemikalier är en viktig funktion som utförs av tillsynsmyndigheten för att säkerställa att lagar och regler kring hantering och försäljning av kemikalier följs. Syftet med denna kontroll är att minimera riskerna för människors hälsa och miljön. Marknadskontroll sker under 2026.

Radon- och kemikalietillsyn är fokusområden vid förskoletillsynen 2026 samt i övriga relevanta tillsynsobjekt. Under 2026 kommer uppföljande tillsyn ske utifrån projektet Giftfri förskola. Under 2026 kommer särskilt fokus vara på granskning av verksamhetsutövers säkerhetsdatablad avs. sina kemikalier. Utifrån arbetet med förorenade områden pågår bl.a. inventeringen av PFAS-förekomster i pågående och nedlagda verksamheter. Inom tillsynen av t.ex. båtklubbar och golfklubbar ingår kemikalietillsyn.

¹⁰ Kemikalieinspektionen ansvarar för tillsyn och tillsynsvägledning av kemiska produkter, biotekniska organismer och varor när de släpps ut på marknaden av primärleverantörer, det vill säga både tillverkare och importörer

Osäkerhet avseende avfallstillsynen

Klimat och näringslivsdepartementet har i promemorian Reformering av avfallslagstiftningen för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi (KN2024/02249) lämnat förslag på en reformerad och moderniserad avfallslagstiftning för att förebygga avfall och öka materialåtervinningen så att Sverige ska kunna nå de inom EU överenskomna målen på området. Förslaget har varit ute på remiss och förändringarna ska enligt remissen träda i kraft den 1 januari 2026. Denna behovsutredning baseras därmed på bedömningen att förstatligandet av beskriven tillsyn ovan realiseras. Detta betyder att ingen tillsyn av kommunala avfallsentreprenörer, avfallstransportörprojekt samt årlig tillsyn av återvinningsstationer är medtaget.

Uppföljning

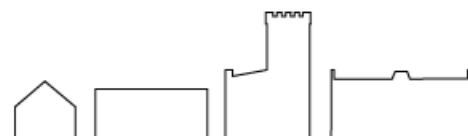
Uppföljning av tillsynsplanen sker kontinuerligt och operativt genom arbetsmöten och avprickning i berört Excelark för miljöskydd respektive hälsoskydd. En mer omfattande uppföljning sker inom ramen för nämndrapportering i april och september.

Kris- och beredskapsarbete

Kontoret har under 2025 tagit fram en beredskapsplan för miljö- och hälsoskyddstillsynen (M-2025-742).

I Danderyds kommun finns en övergripande krisledningsplan. I denna beskrivs det generella arbetet samt vilket ansvar de olika myndighetspersonerna har. Varje förvaltning ska ha en krisberedskapsplan och varje enhet ska ha rutiner för att hantera kriser. I kommunen finns det alltid en tjänsteman i beredskap (TiB).

Enligt tidigare risk- och sårbarhetsanalys har miljö- och stadsbyggnadskontoret konstaterat att av nämndens uppgifter så är det miljö-, hälsoskydds- och livsmedelskontrollen som främst kan ha en så kallad samhällsviktig funktion i en kris- eller krigssituation. Dessa funktioner måste därför prioriteras i en sådan situation.

Inom miljö- och hälsoskyddet är ämnesområdena smittskydd, radioaktivt nedfall och miljöolyckor mest relevanta i kris- och beredskapsarbetet.

Kontoret kommer under 2026 att vara delaktig i kommunövergripande beredskapsarbete. Under 2026 planeras ett kommunövergripande arbete med beredskapslager, nödvattenutrustning och etablering av en nödvattengrupp. Detta berör främst livsmedelskontrollen med även hälso- och miljöskydd kan bli involverade i det övergripande beredskapsarbetet. Samverkan kommer att ske med beredskapssamordnaren på kommunledningskontoret. Därutöver planeras övning av kärnkraftsolycka där bland annat radioaktiv strålning ska mätas. Kommunen kommer även ha en totalförsvarsövning där miljöavdelningen kan bli inblandad.

Öppenhet

Vid begäran om allmänna handlingar gäller offentlighetsprincipen. Hantering sker enligt offentlighets- och sekretesslagen. Handlingarna publiceras även på kommunens hemsida inför varje nämndsammanträde.

